



Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN RICHARD DE LA TOUR
της 23ης Μαρτίου 2023¹

Υπόθεση C-590/21

**Charles Taylor Adjusting Limited,
FD
κατά
Starlight Shipping Company,
Overseas Marine Enterprises Inc.**

[αίτηση του Αρείου Πάγου (Ελλάδα)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 – Αναγνώριση και εκτέλεση σε ένα κράτος μέλος αποφάσεων προερχόμενων από άλλο κράτος μέλος – Άρθρο 34 – Λόγοι απόρριψης της αίτησης – Προσβολή της δημόσιας τάξης του κράτους μέλους αναγνώρισης – Έννοια της “δημόσιας τάξης” – Απόφαση που εμποδίζει τη συνέχιση δίκης που εκκρεμεί ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους ή την άσκηση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας»

I. Εισαγωγή

1. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε ο Άρειος Πάγος (Ελλάδα) αφορά την ερμηνεία του άρθρου 34, σημείο 1, και του άρθρου 45, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις².

2. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς με αντικείμενο την αναγνώριση και την εκτέλεση από δικαστήριο ενός κράτους μέλους αποφάσεων δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να αποτρέψουν τους διαδίκους που έχουν ασκήσει αγωγή ενώπιον άλλου δικαστηρίου του πρώτου κράτους μέλους, από τη συνέχιση της εκκρεμούς αυτής δίκης.

3. Με την εν λόγω αίτηση το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί αν μπορεί να απορριφθεί, λόγω αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη, κατά την έννοια του άρθρου 34, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001, αίτημα αναγνώρισης και εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων οι οποίες υποχρεώνουν

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

² ΕΕ 2001, L 12, σ. 1.

τους ως άνω ενάγοντες να καταβάλουν αποζημίωση για τα έξοδα της δίκης αυτής, λόγω παραβίασης συμφωνίας συμβιβασμού περί καταργήσεως προηγούμενης δίκης που είχε κινηθεί από τους ίδιους ενάγοντες, και οι οποίες εκδόθηκαν από το δικαστήριο που έχει οριστεί με τη συμφωνία συμβιβασμού.

4. Θα εκθέσω τους λόγους για τους οποίους είμαι της γνώμης ότι πρέπει και σε μια τέτοια περίπτωση να εφαρμοστούν οι αρχές που οδήγησαν το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η αντιαγωγική διαταγή («anti-suit injunction»), ήτοι διαταγή δικαστηρίου που απαγορεύει σε ένα πρόσωπο να αρχίσει ή να συνεχίσει δίκη ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους, δεν συνάδει με το σύστημα που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 44/2001.

II. Το νομικό πλαίσιο

5. Το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 ορίζει τα εξής:

«Απόφαση δεν αναγνωρίζεται:

1) αν η αναγνώριση αντίκειται προφανώς στη δημόσια τάξη του κράτους αναγνωρίσεως.»

6. Το άρθρο 45, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού έχει ως εξής:

«Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει των άρθρων 43 ή 44 δύναται να απορρίψει ή να ανακαλέσει την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στα άρθρα 34 και 35. Αποφασίζει αμελλητί.»

III. Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

7. Στις 3 Μαΐου 2006 το πλοίο *Αλέξανδρος Τ.* βυθίστηκε και απωλέσθηκε μαζί με το φορτίο του στα ανοικτά του κόλπου Port Elizabeth (Νότια Αφρική). Οι εταιρίες Starlight Shipping Company³ και Overseas Marine Enterprises Inc.⁴, πλοιοκτήτρια και διαχειρίστρια του ως άνω πλοίου, αντιστοίχως, ζήτησαν από τους ασφαλιστές του πλοίου την καταβολή αποζημίωσης βάσει ενδοσυμβατικής ευθύνης, λόγω επέλευσης του ασφαλιζόμενου κινδύνου.

8. Συνεπεία της αρνήσεως των ασφαλιστών να καταβάλουν την ασφαλιστική αποζημίωση, η Starlight, εντός του ίδιου έτους, άσκησε κατά των ασφαλιστών αγωγή στο Ηνωμένο Βασίλειο ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου και προσέφυγε, κατά ενός εκ των ασφαλιστών, στη διαιτησία. Ενόσω εκκρεμούσαν οι διαδικασίες αυτές, μεταξύ της Starlight, της OME και των ασφαλιστών του πλοίου καταρτίστηκαν συμφωνίες συμβιβασμού⁵ με τις οποίες καταργήθηκαν οι μεταξύ τους δίκες. Οι ασφαλιστές κατέβαλαν, λόγω επέλευσης του ασφαλιζόμενου κινδύνου, εντός συμφωνηθέντος χρόνου, την ασφαλιστική αποζημίωση που προβλεπόταν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, προς πλήρη και ολοσχερή εξόφληση όλων των αξιώσεων σε σχέση με την απώλεια του πλοίου *Αλέξανδρος Τ.*

³ Στο εξής: Starlight.

⁴ Στο εξής: OME.

⁵ Στο εξής: συμφωνίες συμβιβασμού. Πρόκειται για τρεις συμφωνίες με ημερομηνία, αντιστοίχως, 13 Δεκεμβρίου 2007, 7 και 30 Ιανουαρίου 2008, η δε τελευταία συμφωνία συνήφθη στο πλαίσιο της διαιτησίας.

9. Οι συμφωνίες αυτές επικυρώθηκαν στις 14 Δεκεμβρίου 2007 και στις 7 Ιανουαρίου 2008 από το αγγλικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμούσε η αγωγή. Το δικαστήριο αυτό διέταξε την αναστολή κάθε περαιτέρω διαδικασίας επί της σχετικής δικογραφίας που είχε σχηματισθεί επί της αγωγής.

10. Μετά την κατάρτιση των εν λόγω συμφωνιών, η Starlight και η OME, καθώς και οι υπόλοιποι πλοιοκτήτες και φυσικά πρόσωπα ως νόμιμοι εκπρόσωποί τους, άσκησαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς (Ελλάδα), μεταξύ άλλων αγωγών τους, τις από 21 Απριλίου 2011 και από 13 Ιανουαρίου 2012 αγωγές τους οι οποίες στρέφονταν και κατά της Charles Taylor Adjusting Limited⁶, εταιρίας νομικών και τεχνικών συμβουλών, χειριζόμενης τα σχετικά με την άμυνα των ασφαλιστών του πλοίου *Αλέξανδρος Τ.* κατά των αξιώσεων της Starlight ενώπιον του αγγλικού δικαστηρίου, και κατά του FD, ως διευθυντή της Charles Taylor.

11. Με τις νέες αυτές αγωγές, οι οποίες θεμελιώνονται σε αδικοπραξία, η Starlight και η OME ζήτησαν την επιδίκαση αποζημίωσης για τις θετικές ζημίες και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που ισχυρίστηκαν ότι υπέστησαν εξαιτίας ψευδών και συκοφαντικών ισχυρισμών σε βάρος τους, για τους οποίους ευθύνονταν οι ασφαλιστές του πλοίου και οι εκπρόσωποί τους. Η Starlight και η OME υποστήριξαν ότι, ενόσω εκκρεμούσε η αρχική δίκη για την επιδίκαση της οφειλόμενης από τους ασφαλιστές αποζημίωσης και εξακολουθούσε να υφίσταται η άρνηση καταβολής της ασφαλιστικής αυτής αποζημίωσης, οι προστηθέντες και αντιπρόσωποι των ασφαλιστών διέδωσαν, ενώπιον της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, ενυπόθηκης δανειστρίας της πλοιοκτήτριας του βυθισθέντος πλοίου, καθώς και στην αγορά ασφαλίσεων, μεταξύ άλλων, τους ψευδείς ισχυρισμούς ότι η απώλεια του πλοίου οφειλόταν στην ύπαρξη σοβαρών ελαττωμάτων του, που ήταν γνωστά στους πλοιοκτήτες.

12. Το 2011, ενόσω εκκρεμούσαν οι εν λόγω αγωγές, οι ασφαλιστές του πλοίου και οι εκπρόσωποί τους, μεταξύ των οποίων η Charles Taylor και ο FD, οι οποίοι ήταν εναγόμενοι στις ως άνω δίκες, προσέφυγαν κατά της Starlight και της OME ενώπιον των αγγλικών δικαστηρίων, ζητώντας να αναγνωριστεί ότι οι ασκηθείσες στην Ελλάδα αγωγές συνιστούσαν παραβίαση των συμφωνιών συμβιβασμού και να γίνουν δεκτά τα αιτήματά τους περί αναγνωριστικής θεραπείας και αποζημίωσης.

13. Επί των σχετικών ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, εκδόθηκαν στις 26 Σεπτεμβρίου 2014, μετά από δίκες που απασχόλησαν αγγλικά δικαστήρια όλων των βαθμίδων, η απόφαση δικαστή του High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) [άνωτερου δικαστηρίου (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα αστικών, εμπορικών και διοικητικών διαφορών (εμπορικές διαφορές), Ηνωμένο Βασίλειο (στο εξής: High Court)] και δύο διαταγές αυτού⁷, οι οποίες στηρίχθηκαν στο περιεχόμενο των συμφωνιών συμβιβασμού, καθώς και στη ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας που όριζε ως αρμόδιο το δικαστήριο αυτό και με τις οποίες επιδικάστηκε στους ενάγοντες, αφενός, αποζημίωση σε σχέση με την κινηθείσα στην Ελλάδα δίκη και, αφετέρου, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν στην Αγγλία⁸.

14. Το Μονομελές Πρωτοδικείο Πειραιώς, Ναυτικό Τμήμα (Ελλάδα), έκανε δεκτή την από 7 Ιανουαρίου 2015 αίτηση της Charles Taylor και του FD να αναγνωριστούν οι ως άνω αποφάσεις και να κηρυχθούν εν μέρει εκτελεστές στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον κανονισμό 44/2001.

⁶ Στο εξής: Charles Taylor.

⁷ Στο εξής: απόφαση του High Court, διαταγές του High Court και, από κοινού, απόφαση και διαταγές του High Court.

⁸ Για λεπτομερή περιγραφή του περιεχομένου τους, βλ. σημεία 30 έως 34 των παρούσων προτάσεων.

15. Στις 11 Σεπτεμβρίου 2015 η Starlight και η ΟΜΕ άσκησαν προσφυγή⁹ κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του Μονομελούς Εφετείου Πειραιώς, Ναυτικό Τμήμα (Ελλάδα).

16. Το δικαστήριο αυτό, με την από 1 Ιουλίου 2019 απόφασή του, έκανε δεκτή την προσφυγή με το σκεπτικό ότι οι αποφάσεις των οποίων ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση περιέχουν «οιονεί» αντιαγωγικές διαταγές» διά των οποίων τίθενται εμπόδια στην προσφυγή ενώπιον της Ελληνικής Δικαιοσύνης, κατά παράβαση του άρθρου 6, παράγραφος 1, της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών¹⁰, καθώς και του άρθρου 8, παράγραφος 1, και του άρθρου 20 του Ελληνικού Συντάγματος. Οι διατάξεις αυτές εντάσσονται στον πυρήνα της έννοιας της «δημόσιας τάξης» στην Ελλάδα.

17. Η Charles Taylor και ο FD άσκησαν αναίρεση κατά της ως άνω απόφασης ενώπιον του Αρείου Πάγου. Θεωρούν ότι η απόφαση και οι διαταγές του High Court δεν αντίκεινται προδήλως στην εγχώρια και ενωσιακή δημόσια τάξη, μη παραβιάζουσες θεμελιώδεις αρχές αυτών. Υποστηρίζουν ότι διά της προσωρινής επιδίκασης σε αυτούς αποζημίωσης για τις αγωγές που είχαν ασκηθεί στην Ελλάδα πριν την υποβολή των σχετικών αιτήσεων ενώπιον των αγγλικών δικαστηρίων δεν απαγορεύεται η συνέχιση της πρόσβασης στα ελληνικά δικαστήρια και η παροχή δικαστικής προστασίας από αυτά. Κατά συνέπεια, εσφαλμένως η απόφαση και οι διαταγές του High Court αντιμετωπίστηκαν με τρόπο παρόμοιο με αυτόν με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι «αντιαγωγικές διαταγές».

18. Υπό τις συνθήκες αυτές, ο Άρειος Πάγος αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Κατά την αληθή έννοια της πρόδηλης αντίθεσης στην ενωσιακή δημόσια τάξη κατ' επέκταση δε και στην εγχώρια δημόσια τάξη, που αποτελεί λόγο μη αναγνώρισης και μη κηρύξεως εκτελεστότητας κατ' άρθρα 34 [σημείο] 1 και 45 παρ. 1 του κανονισμού 44/2001, εμπίπτουν, πέραν των ρητών αντιαγωγικών διαταγών, που απαγορεύουν την έναρξη και συνέχιση δικών ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, και αποφάσεις ή διαταγές δικαστηρίων κρατών μελών, που: i. δυσχεραίνουν και θέτουν εμπόδια στον προσφεύγοντα για την παροχή δικαστικής προστασίας από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους ή για τη συνέχιση δικών, που έχουν ήδη αρχίσει ενώπιον αυτού, και ii. είναι συμβατή με την ενωσιακή δημόσια τάξη η δι' αυτού του τρόπου παρέμβαση στη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους για την εκδίκαση συγκεκριμένης διαφοράς, που έχει ήδη αχθεί ενώπιόν του και της οποίας έχει ήδη επιληφθεί; Ειδικότερα δε, αντιβαίνει στην ενωσιακή δημόσια τάξη, κατά την έννοια των άρθρων 34 [σημείο] 1 και 45 παρ. 1 του κανονισμού 44/2001, η αναγνώριση ή (και) η κήρυξη εκτελεστότητας απόφασης ή διαταγής δικαστηρίων κράτους μέλους, με τις οποίες επιδικάζεται προσωρινά και προκαταβολικά χρηματική αποζημίωση στους αιτούντες την αναγνώριση και κήρυξη της εκτελεστότητας για τις δαπάνες και έξοδα, που εκείνοι υφίστανται λόγω της έγερσης αγωγής ή τη συνέχιση δίκης ενώπιον του δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, με τις αιτιολογίες ότι:

α) κατόπιν έρευνας της αγωγής αυτής, η υπόθεση καλύπτεται από συμβιβασμό, που καταρτίστηκε νομοτύπως και επικυρώθηκε από δικαστήριο του κράτους μέλους, το οποίο εκδίδει την απόφαση (ή) και διαταγή και

⁹ Βλ. σημείο 25 των παρούσων προτάσεων.

¹⁰ Υπογραφέισας στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ).

- β) ότι το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους, στο οποίο προσέφυγε ο καθού η απόφαση και διαταγή με νέα αγωγή, στερείται δικαιοδοσίας λόγω ρήτρας αποκλειστικής δικαιοδοσίας;
- 2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης επί του ανωτέρω πρώτου ερωτήματος, αποτελεί κατά την αληθή έννοια του άρθρου 34 [σημείο] 1 του κανονισμού 44/2001, όπως τα όριά της είναι ερμηνευτέα από το [Δικαστήριο], λόγο κωλύματος αναγνώρισης και κηρύξεως εκτελεστότητας στην Ελλάδα της αποφάσεως και των διαταγών με το ανωτέρω (υπό 1) περιεχόμενο, που εκδόθηκαν από δικαστήρια άλλου κράτους μέλους (Ηνωμένου Βασιλείου), όταν αυτές αντιτίθενται ευθέως και προφανώς στην εγχώρια δημόσια τάξη σύμφωνα με τις προπαρατιθέμενες θεμελιώδεις πολιτειακές και δικαιοδικές αντιλήψεις, που κρατούν στη χώρα, και τις θεμελιώδεις ρυθμίσεις του ελληνικού δικαίου, που αφορούν τον πυρήνα του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρα 8 και 20 του Ελληνικού Συντάγματος, 33 Αστικού Κώδικα και τη διαπνέουσα όλο το ελληνικό δικονομικό δίκαιο αρχή της διαφύλαξης του ανωτέρω δικαιώματος, όπως αυτή εξειδικεύεται και από τα άρθρα 176, 173 παρ. 1-3, 185, 205, 191 του ελληνικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [...]) και του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, ώστε να είναι επιτρεπτή, σε αυτή την περίπτωση, η υποχώρηση της αρχής του ενωσιακού δικαίου για την ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων, συνάδει δε η μη αναγνώριση λόγω αυτού του κωλύματος με τις αντιλήψεις, που αφομοιώνουν και προωθούν την ευρωπαϊκή προοπτική;»

19. Η Charles Taylor και ο FD, η Starlight και η OME, η Ελληνική και η Ισπανική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις.

IV. Ανάλυση

20. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να αρνηθεί την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεως, λόγω αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη, επειδή η απόφαση αυτή εμποδίζει τη συνέχιση δίκης εκκρεμούσας ενώπιον άλλου δικαστηρίου του ίδιου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που επιδικάζει προσωρινώς σε έναν από τους διαδίκους χρηματική αποζημίωση για τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε λόγω της δίκης αυτής, με την αιτιολογία, αφενός, ότι το αντικείμενο της δίκης καλύπτεται από συμφωνία συμβιβασμού, καταρτισθείσα νομοτύπως και επικυρωθείσα από το δικαστήριο του κράτους μέλους που εξέδωσε την εν λόγω απόφαση, και, αφετέρου, ότι το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου κινήθηκε η δίκη, στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας λόγω ρήτρας αποκλειστικής δικαιοδοσίας.

21. Εν προκειμένω, η απόφαση και οι διαταγές του High Court των οποίων ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου εκδόθηκαν στις 26 Σεπτεμβρίου 2014. Στην υπόθεση της κύριας δίκης εφαρμόζεται *ratione temporis* ο κανονισμός 44/2001¹¹.

22. Ο κανονισμός αυτός περιέχει ειδικούς κανόνες για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων οι οποίοι πρέπει να υπομνησθούν¹², με την επισήμανση ότι δεν περιελήφθησαν στο σύνολό τους στον κανονισμό 1215/2012.

A. Υπόμνηση των εφαρμοστέων στη διαφορά κανόνων περί αναγνώρισης και εκτέλεσης

23. Ο κανονισμός 44/2001 προβλέπει ότι «[α]πόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία»¹³. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί¹⁴. Για την εκτέλεση της αποφάσεως, στο άρθρο 38 του κανονισμού προβλέπεται διαδικασία, κατόπιν αιτήσεως, για την κήρυξη της εκτελεστότητάς της στο κράτος μέλος εκτέλεσης¹⁵.

24. Στο στάδιο αυτό δεν διενεργείται κανένας έλεγχος επί της ουσίας¹⁶.

25. Σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, μόνον στο πλαίσιο ενδίκου μέσου κατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της αιτήσεως για την κήρυξη της εκτελεστότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 43, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού¹⁷,

¹¹ Βάσει του άρθρου 66 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1), ο κανονισμός 44/2001 συνεχίζει να διέπει τις αγωγές που ασκήθηκαν πριν από τη 10η Ιανουαρίου 2015. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση αποφάσεων που εκδίδονται στο Ηνωμένο Βασίλειο δυνάμει του άρθρου 67, παράγραφος 2, στοιχείο α', της Συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 7), η οποία εγκρίθηκε με την απόφαση (ΕΕ) 2020/135 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2020, L 29, σ. 1), σε ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2020, σύμφωνα με το άρθρο 185 αυτής, με μεταβατική περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 (άρθρο 126), κατά τη διάρκεια της οποίας το δίκαιο της Ένωσης εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στη συμφωνία (άρθρο 127).

¹² Για την αρχή κατά την οποία η ερμηνεία στην οποία έχει προβεί το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις ενός εκ των ως άνω νομοθετημάτων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1972, L 299, σ. 32), η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Σεπτεμβρίου 1968, όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές συμβάσεις για την προσχώρηση των νέων κρατών μελών στη Σύμβαση αυτή (ΕΕ 1998, C 27, σ. 1) (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), ισχύει και για τις διατάξεις των άλλων νομοθετημάτων, εφόσον οι διατάξεις αυτές μπορούν να θεωρηθούν αντίστοιχες, βλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, ΕΥ:C:2022:488, σκέψη 42).

¹³ Άρθρο 33, παράγραφος 1. Ο κανόνας αυτός στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη όσον αφορά την απονομή δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, η οποία εδράζεται στην αρχή ότι όλα τα κράτη μέλη σέβονται το δίκαιο της Ένωσης, με σκοπό τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αποφάσεων (βλ. αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 2015, Diageo Brands, C-681/13, ΕΥ:C:2015:471, σκέψη 40 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 12ης Δεκεμβρίου 2019, Aktiva Finants, C-433/18, ΕΥ:C:2019:1074, σκέψεις 23 και 25).

¹⁴ Βλ. άρθρο 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001. Επιπλέον, δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου γίνεται παρεμπιπτόντως η επίκληση της αναγνώρισης τέτοιων αποφάσεων, έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά (βλ. παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου).

¹⁵ Η διαδικασία αυτή καταργήθηκε με τον κανονισμό 1215/2012 (βλ. αιτιολογική σκέψη 26). Βλ., προς υπόμνηση του ελέγχου που διενεργείται, απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, Trade Agency (C-619/10, ΕΥ:C:2012:531, σκέψεις 43 και 44). Σύμφωνα με το άρθρο 48 του κανονισμού 44/2001, η εκτελεστότητα αλλοδαπής αποφάσεως η οποία έκρινε επί πολλών αξιώσεων που έχουν σωρευθεί στην ίδια αγωγή μπορεί να κηρυχθεί για ορισμένες μόνον εξ αυτών οι οποίες δύνανται να διαχωριστούν, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος του αιτούντος.

¹⁶ Βλ. άρθρο 41 και αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού 44/2001.

¹⁷ Βλ. αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού 44/2001. Κατά το άρθρο 43, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, «[κ]ατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της αιτήσεως για την κήρυξη της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δυο διαδικούς».

δύναται το δικαστήριο να απορρίψει ή να ανακαλέσει την κήρυξη της εκτελεστότητας εφόσον συντρέχει λόγος μη αναγνώρισεως από τους οριζόμενους στα άρθρα 34 και 35 του εν λόγω κανονισμού.

26. Στο άρθρο 34 του κανονισμού 44/2001 ορίζονται τέσσερις γενικοί λόγοι μη αναγνώρισεως αποφάσεως¹⁸. Το σημείο 1 αυτού του άρθρου αφορά την περίπτωση κατά την οποία «η αναγνώριση αντίκειται προφανώς στη δημόσια τάξη του κράτους αναγνώρισεως». Κατά το άρθρο 35, παράγραφος 3, του κανονισμού, οι σχετικοί με τη διεθνή δικαιοδοσία κανόνες δεν αφορούν τη δημόσια τάξη¹⁹.

27. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται για την εφαρμογή του κριτηρίου αυτού, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεων της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί.

B. Οι ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως της κύριας δίκης

28. Αξίζει να επισημανθούν πλείονα στοιχεία σε σχέση με το δικονομικό πλαίσιο και το περιεχόμενο των επίδικων αποφάσεων.

1. Το δικονομικό πλαίσιο

29. Η απόφαση περί παραπομπής έχει ως αντικείμενο την ερμηνεία του λόγου μη αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεως που αφορά την περίπτωση η αναγνώριση αυτή να αντίκειται στη δημόσια τάξη, υπό δικονομικό πλαίσιο το οποίο παρουσιάζει τις ακόλουθες ιδιαιτερότητες:

- οι διάδικοι της κύριας δίκης, στο πλαίσιο αγωγής ασκηθείσας από τη Starlight βάσει ενδοσυμβατικής ευθύνης, υπέγραψαν συμφωνίες συμβιβασμού που προβλέπουν την αποκλειστική δικαιοδοσία αγγλικού δικαστηρίου·
- υπέρ των εναγομένων στην αγωγή λόγω αδικοπρακτικής ευθύνης που άσκησαν η Starlight και η ΟΜΕ ενώπιον ελληνικού δικαστηρίου, μετά την κατάρτιση των συμφωνιών αυτών, το ως άνω αγγλικό δικαστήριο εξέδωσε αποφάσεις με τις οποίες έκανε δεκτά τα αναγνωριστικά αιτήματά τους και τους επιδίκασε προκαταβολικώς αποζημίωση για τα δικαστικά έξοδα της δίκης ενώπιον του ελληνικού δικαστηρίου καθώς και ποσά για τα δικαστικά έξοδα ενώπιον του αγγλικού δικαστηρίου, και
- όπως τόνισαν η Charles Taylor και ο FD, η αναγνώριση και η εκτέλεση της αποφάσεως αυτής εξαρτάται από την εκτίμηση του αντικειμένου της.

2. Το περιεχόμενο των επίδικων αποφάσεων, όπως εκτίθεται από αιτούν δικαστήριο

30. Τα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτουν από το περιεχόμενο της αποφάσεως και των διαταγών του High Court, το οποίο αντλεί από την αίτηση της Charles Taylor και του FD.

¹⁸ Περαιτέρω λόγοι ορίζονται στο άρθρο 35 του κανονισμού 44/2001. Το άρθρο αυτό διέπει ειδικώς την τήρηση των κριτηρίων διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων, συμβάσεις καταναλωτών και συμβάσεις περί αποκλειστικής αρμοδιότητας δικαστηρίου χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία των διαδίκων, καθώς και τον κανόνα του άρθρου 72 του κανονισμού. Οι διατάξεις αυτές περιελήφθησαν στο άρθρο 45, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 και επεκτάθηκαν μόνον στις ατομικές συμβάσεις εργασίας. Βλ. ενδεικτικώς, για τις δικονομικές συνέπειες, απόφαση της 3ης Απριλίου 2014, Weber (C-438/12, EU:C:2014:212, σκέψεις 54 έως 58).

¹⁹ Βλ., επίσης, απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, σκέψη 45), και σημείο 53 των παρουσών προτάσεων.

31. Πρώτον, η απόφαση και οι διαταγές βασίζονται σε μια διττή διαπίστωση. Κρίθηκε, αφενός, με την απόφαση, ότι οι αγωγές που ασκήθηκαν στην Ελλάδα παραβιάζουν τις συμφωνίες συμβιβασμού²⁰. Οι συμφωνίες αυτές είχαν συναφθεί μεταξύ των διαδίκων, οι οποίοι, όλοι ανεξαιρέτως, αποτέλεσαν στόχους των ισχυρισμών στις αγγλικές δίκες και στη διαιτησία, σύμφωνα δε με τους ισχυρισμούς αυτούς είχαν συμμετοχή σε αδικοπραξία από κοινού. Το αποτέλεσμα που παράγεται από τις εν λόγω συμφωνίες είναι ότι κάθε δυνατή αξίωση κατά των διαδίκων, για τον ίδιο λόγο που αποτελεί τη βάση των κατ' αυτών αγωγών στην Ελλάδα, έχει συμβιβαστεί διά των ίδιων συμφωνιών σχετικά με τη βάση της εφαρμογής του κανόνα των από κοινού αδικοπραγησάντων.

32. Αφετέρου, με τις διαταγές, επισημάνθηκε επίσης ότι οι ελληνικές αγωγές συνιστούν παράβαση του όρου περί αποκλειστικής δικαιοδοσίας.

33. Δεύτερον, με δύο χωριστές διαταγές, η Starlight και η OME υποχρεώθηκαν να καταβάλουν:

- βάσει της αποφάσεως του High Court η οποία καθορίζει την αιτία της απαίτησης και το ύψος της²¹, προκαταβολή της οφειλόμενης αποζημίωσης για την κινηθείσα στην Ελλάδα δίκη, ήτοι ποσό 100 000 λιρών στερλινών (GBP) (περίπου 128 090 ευρώ)²², καταβλητέο μέχρι τις 16:30 της 17ης Οκτωβρίου 2014, προς κάλυψη όλων των ζημιών που επήλθαν μέχρι και της 9ης Σεπτεμβρίου 2014, καθώς και
- δύο ποσά για τα έξοδα της δίκης ενώπιον του αγγλικού δικαστηρίου, ήτοι 120 000 GBP (περίπου 153 708 ευρώ) και 30 000 GBP (περίπου 38 527 ευρώ), καταβλητέα εντός της ίδιας προθεσμίας, ως πλήρη αποζημίωση.

34. Τρίτον, οι διαταγές του High Court, των οποίων ζητείται η αναγνώριση και η κήρυξη της εκτελεστότητας από τα ελληνικά δικαστήρια, εμπεριέχουν συμπληρωματικά στοιχεία. Το αιτούν δικαστήριο τα εκθέτει ως ακολούθως:

- «Η πρώτη δε και η δεύτερη ανωτέρω διαταγές [του High Court] περιέχουν, στην αρχή τους, και διατάξεις που προειδοποιούν τις Starlight και OME καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που τις εκπροσωπούν, ότι αν δεν συμμορφωθούν στη διαταγή, μπορεί να θεωρηθεί πως επέδειξαν ασέβεια προς το δικαστήριο και να δημευθούν τα περιουσιακά τους στοιχεία ή να τους επιβληθεί πρόστιμο ή να φυλακισθούν τα φυσικά πρόσωπα (§ 1-5).»

²⁰ Το αγγλικό δικαστήριο επισήμανε ότι οι όροι των συμφωνιών συμβιβασμού απαλλάσσουν, μεταξύ άλλων, την Charles Taylor και τον FD από της ευθύνης σε σχέση προς οιοσδήποτε αξιώσεις τις οποίες οι Starlight και OME (και εκάστη τούτων) ενδέχεται να διαθέτουν σε σχέση με την απώλεια του πλοίου, περιλαμβανομένης και κάθε ευθύνης σε σχέση με τις αξιώσεις τις προβληθείσες με τις ελληνικές αγωγές.

²¹ Το αιτούν δικαστήριο παραθέτει τη σκέψη 83 της αποφάσεως του High Court ως εξής: «[οι αιτούντες] επιδιώκουν επίσης αξίωση αποζημιώσεως [...]. Οι δαπάνες [costs: έξοδα στο αγγλικό κείμενο της απόφασης] τις οποίες έχουν αυτοί υποστεί έως σήμερα ελάχιστα υπολείπονται των £ 163 000. Η [ζητούμενη] προσωρινή πληρωμή [...] ανέρχεται σε £ 150 000 ή σε οποιοδήποτε άλλο ποσό αποφασίσει το [High Court] σύμφωνα με τη διακριτική του ευχέρεια». Στη συνέχεια της αποφάσεως περί παραπομπής επισημαίνεται ότι, στην ως άνω σκέψη, διευκρινίζεται ότι, κατά τη διαδικασία αυτή, άλλοι αιτούντες είχαν ζητήσει «προκαταβολή αποζημίωσης ίσης με το 60 % των εξόδων τα οποία υπέστησαν για τις ελληνικές αγωγές». Επιπλέον, στην επίσης παρατιθέμενη στην απόφαση περί παραπομπής σκέψη 94 της αποφάσεως του High Court, κρίνεται ότι «η κατάλληλη προσωρινή πληρωμή έναντι της εν λόγω αποζημιώσεως ανέρχεται σε £ 100 000». Το αιτούν δικαστήριο δέχεται συναφώς ότι «[α]υτή η διάταξη έχει επίσης αναγνωριστικό χαρακτήρα και τίθεται, κατ' εκτίμηση της αιτήσεως, μόνον ζήτημα αναγνωρίσεώς της όχι ζήτημα κηρύξεως εκτελεστότητάς της, το οποίο αφορά μόνον το σχετικό σκέλος της διαταγής που ακολούθησε».

²² Με βάση τη συναλλαγματική ισοτιμία της 26ης Σεπτεμβρίου 2014, βλ. σημείο 13 των παρουσών προτάσεων.

– «Οι διαταγές περιλαμβάνουν επίσης και τις εξής διατάξεις, που δεν περιελήφθησαν επίσης στο κείμενο της αίτησης των αναιρεσιόντων (δεν ζητήθηκε ειδικώς να αναγνωρισθούν και να κηρυχθούν εκτελεστές):

“§ 4. Θα εκδοθεί απόφαση προσδιορισμού του ποσού της αποζημίωσης κατά εκάστης των Starlight και OME.

§ 5. Θα υπάρξει ελευθερία να υποβληθούν αιτήσεις για περαιτέρω καταβολή προκαταβολών έναντι της τοιαύτης αποζημίωσης» [*προδήλως για την περίπτωση που αγωγές ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων συνεχισθούν και επαυξηθούν τα έξοδα των εκεί αιτούντων για την αντιμετώπισή τους*²³].”»

– «Η δε πρώτη διαταγή περιλαμβάνει επιπλέον και τις εξής διατάξεις:

“§ 8. [...] εκάστη των Starlight και OME θα καταρτίσει συμφωνία που θα αναφέρει ότι οι διάδικοι CΤa [²⁴] απαλλάσσονται από κάθε ευθύνη για τις απαιτήσεις που έχουν εγείρει εκάστη των Starlight και OME στις ελληνικές αγωγές κατά εκάστου των διαδίκων CΤa όπως παρατίθεται στη μορφή που επισυνάπτεται στην παρούσα διαταγή και υποχρεούνται να επιστρέφουν τα υπογεγραμμένα πρωτότυπα στους δικηγόρους των διαδίκων CΤa [...].

§ 9. Στην περίπτωση που οι Starlight και OME δεν μπορεί να εντοπισθούν μετά από εύλογη έρευνα ή παραλείψουν ή αρνηθούν να υπογράψουν τις συμφωνίες μέχρι την ανωτέρω οριζόμενη ημερομηνία, παρέχεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης ενώπιον του Δικαστή Kay, Q.C. για να εκτελέσει αυτός τις συμφωνίες αυτές.”»

35. Υπό τις συνθήκες αυτές, τίθεται το ζήτημα του χαρακτηρισμού των αποφάσεων των οποίων ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση.

Γ. Χαρακτηρισμός των επίδικων αποφάσεων

36. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η απόφαση και οι διαταγές του High Court, του οποίου η αποκλειστική δικαιοδοσία επελέγη από τους διαδίκους στο πλαίσιο των συμφωνιών συμβιβασμού, καθορίζουν τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών επί της δίκης που εκκρεμεί ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων.

37. Ασφαλώς, οι αποφάσεις αυτές δεν απευθύνονται ευθέως στο ελληνικό δικαστήριο και δεν απαγορεύουν τυπικώς τη συνέχιση της ενώπιόν του δίκης. Εντούτοις, περιέχουν σκεπτικό επί της διεθνούς δικαιοδοσίας του ελληνικού δικαστηρίου υπό το πρίσμα των συμφωνιών συμβιβασμού που έχουν συναφθεί μεταξύ των διαδίκων, καθώς και την επιδίκαση ποσών, συμπεριλαμβανομένης της προκαταβολικής επιδίκασης αποζημίωσης, η οποία είναι αποτρεπτικού χαρακτήρα, καθόσον το ύψος της δεν είναι οριστικό και εξαρτάται από τη συνέχιση της ως άνω δίκης²⁵. Επιπλέον, συνοδεύονται από αλληλένδετες κυρώσεις και διατάξεις,

²³ Επισήμανση του αιτούντος δικαστηρίου.

²⁴ Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι «ως διάδικοι CΤa νοούνται οι αναιρεσιόντες», ήτοι η Charles Taylor και ο FD, βλ. σημείο 17 των παρουσών προτάσεων.

²⁵ Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά, περαιτέρω, ότι ο προκαταβολικός υπολογισμός και η προκαταβολική προσωρινή επιδίκαση υπό μορφήν αποζημίωσης δικαστικών εξόδων αποτελεί ουσιαστικά συγκαλυμμένη κύρωση.

προκειμένου να διασφαλισθεί η εκτέλεσή τους²⁶. Απευθύνονται *in personam* στη Starlight και την OME, καλώντας τις να παύσουν να ενεργούν κατά παράβαση των συμφωνιών συμβιβασμού που περιέχουν ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας²⁷.

38. Βάσει όλων των ανωτέρω στοιχείων, φρονώ ότι το αιτούν δικαστήριο δικαιολογημένα χαρακτηρίζει την απόφαση και τις διαταγές του High Court ως «“οιονεί” αντιαγωγικές διαταγές»²⁸ και επικεντρώνεται, πιο συγκεκριμένα, στις καταψηφιστικές διατάξεις των οποίων ζητείται η αναγνώριση και η εκτέλεση.

39. Κατά συνέπεια, είμαι της γνώμης ότι ορθώς το αιτούν δικαστήριο αμφισβητεί τη συμβατότητα με τον κανονισμό 44/2001 των αποτελεσμάτων της ενδεχόμενης αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων αυτών, παραπέμποντας στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την *έκδοση* «αντιαγωγικής διαταγής»²⁹, προκειμένου να αντλήσει από τη νομολογία αυτή λόγο αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη.

Δ. Νομολογιακές αρχές εφαρμοστέες επί αντιαγωγικών διαταγών

1. Η έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας δικαστηρίου κράτους μέλους από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους δεν συμβιβάζεται με την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης

40. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου³⁰, το δίκαιο της Ένωσης περί διεθνούς δικαιοδοσίας αντίκειται στην εκ μέρους δικαστηρίου απαγόρευση σε διάδικο να κινήσει ή να συνεχίσει δίκη ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους³¹, εφόσον η απαγόρευση θίγει τη δικαιοδοσία που έχει το δικαστήριο αυτό για την επίλυση της διαφοράς που υποβάλλεται στην κρίση του. Συγκεκριμένα, μια τέτοια παρέμβαση δεν συμβιβάζεται με το σύστημα της Συμβάσεως των Βρυξελλών καθώς και του κανονισμού 44/2001, το οποίο εδράζεται επί της αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

²⁶ Στην απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Allianz και Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, σκέψη 20), το Δικαστήριο είχε ήδη επισημάνει την ποικιλία των μέτρων που λαμβάνονται στο πλαίσιο των «anti-suit injunctions».

²⁷ Βλ. σημείο 34 των παρούσων προτάσεων.

²⁸ Βλ., συναφώς, την έκφραση «μορφή “anti-suit injunction”», η οποία χρησιμοποιείται στη σκέψη 89 της αποφάσεως της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, C.E. και N.E. (C-325/18 PPU και C-375/18 PPU, EU:C:2018:739).

²⁹ Στον τομέα της *αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεως* η οποία απαγορεύει σε διάδικο να υποβάλει ορισμένα αιτήματα ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το Δικαστήριο έχει εκδώσει μία μόνο απόφαση (την απόφαση της 13ης Μαΐου 2015, Gazprom, C-536/13, EU:C:2015:316). Ωστόσο, η απόφαση αυτή δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω. Ειδικότερα, η υπόθεση εκείνη αφορούσε διαιτητική απόφαση, γεγονός που οδήγησε το Δικαστήριο να κρίνει, κυρίως λόγω του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, από το οποίο εξαιρείται η διαιτησία, ότι ούτε η εν λόγω διαιτητική απόφαση ούτε η απόφαση με την οποία, ενδεχομένως, το δικαστήριο κράτους μέλους την αναγνωρίζει μπορούν να θίξουν την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των δικαστηρίων των διαφόρων κρατών μελών στην οποία στηρίζεται ο ως άνω κανονισμός (σκέψη 39). Επομένως, η διαδικασία αναγνώρισης και εκτελέσεως διαιτητικής αποφάσεως διέπεται από το εθνικό και το διεθνές δίκαιο που ισχύουν εντός του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η ως άνω αναγνώριση και η εκτέλεση (σκέψη 41). Στο ίδιο πνεύμα, η αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 1215/2012 υπογραμμίζει πλέον ότι ο κανονισμός αυτός δεν εφαρμόζεται σε προσφυγή ή απόφαση που αφορά την αναγνώριση ή την εκτέλεση διαιτητικής αποφάσεως (βλ. απόφαση της 20ής Ιουνίου 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association, C-700/20, EU:C:2022:488, σκέψη 46).

³⁰ Βλ. απόφαση της 27ης Απριλίου 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, σκέψεις 27, 28 και 31). Βλ., επίσης, απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Allianz και Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69), και σύνοψη αυτής στην απόφαση της 13ης Μαΐου 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, σκέψεις 32 έως 34). Βλ., επίσης την πλέον πρόσφατη απόφαση, η οποία όμως αφορά υπόθεση γονικής μέριμνας, της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, C.E. και N.E. (C-325/18 PPU και C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, σκέψη 90).

³¹ Προς υπόμνηση του πλαισίου εντός του οποίου χρησιμοποιούνται οι αντιαγωγικές διαταγές στις χώρες του «common law», βλ. Usinier, L., «Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale. – Compétence. – Exceptions à l'exercice de la compétence. – Conflits de procédures. – Articles 29 à 34 du règlement (UE) n° 1215/2012», *JurisClasseur Droit international*, LexisNexis, Παρίσι, 7 Οκτωβρίου 2015, τεύχος 584-170, σημείο 5.

41. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει απορρίψει διάφορους λόγους που προβάλλονται για να δικαιολογήσουν την παρέμβαση αυτή:

- το γεγονός ότι είναι απλώς έμμεση και σκοπεύει να αποτρέψει την κατάχρηση διαδικασίας εκ μέρους του εναγομένου στην εθνική δίκη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η κρίση που διατυπώνεται ως προς τον καταχρηστικό χαρακτήρα της προσαπτόμενης στον εναγόμενο συμπεριφοράς, η οποία συνίσταται στο ότι προσφεύγει στη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, περιλαμβάνει αξιολόγηση του αν είναι σκόπιμη η κίνηση δίκης ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους³², και
- η ιδιότητα διαδίκου σε διαδικασία διαιτησίας³³.

42. Επομένως, από τη νομολογία αυτή απορρέει η, παγιωθείσα πλέον, γενική αρχή κατά την οποία τα επιλαμβανόμενα δικαστήρια καθορίζουν μόνα τους αν είναι αρμόδια να επιληφθούν της διαφοράς που έχει υποβληθεί στην κρίση τους, βάσει των κανόνων που εφαρμόζουν³⁴, και οι διάδικοι δεν μπορούν να στερηθούν, ενδεχομένως υπό την απειλή κυρώσεων, τη δυνατότητα να προσφύγουν σε δικαστήριο κράτους μέλους που θα επαληθεύσει τη δικαιοδοσία του³⁵.

2. *Περιορισμός από τον νομοθέτη της Ένωσης των εξαιρέσεων από την αρχή ότι δεν ερευνάται η δικαιοδοσία*

43. Η νομολογία του Δικαστηρίου υπενθυμίζει ότι οι εξαιρέσεις που επιτρέπει ο κανονισμός 44/2001 από την ως άνω γενική αρχή είναι περιορισμένες και αφορούν μόνον το στάδιο της αναγνώρισης ή της εκτέλεσης των αποφάσεων, αποσκοπούν δε να εξασφαλίσουν την εφαρμογή ορισμένων κανόνων ειδικής ή αποκλειστικής δικαιοδοσίας που προβλέπονται αποκλειστικώς από τον ως άνω κανονισμό³⁶.

44. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θεώρησε ότι οι συμφωνίες με τις οποίες τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν τις διαφορές τους στη διαιτησία ή με τις οποίες ορίζουν το αρμόδιο για την επίλυση τους δικαστήριο δεν ασκούν επιρροή στην εφαρμογή της αρχής ότι δεν ερευνάται η διεθνής δικαιοδοσία³⁷.

³² Βλ. απόφαση της 27ης Απριλίου 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, σκέψη 28).

³³ Βλ. αποφάσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Allianz και Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, σκέψεις 27 και 28), και της 13ης Μαΐου 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316, σκέψη 32).

³⁴ Βλ. απόφαση Allianz και Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, σκέψεις 29 και 30).

³⁵ Βλ., προς υπόμνηση της αρχής και της ευρείας αντιλήψεώς της, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, C.E. και N.E. (C-325/18 PPU και C-375/18 PPU, EU:C:2018:739, σκέψεις 90 και 91). Πρβλ., επίσης, ορισμένες εθνικές αποφάσεις, όπως η απόφαση του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), 1ο πολιτικό τμήμα, της 14ης Οκτωβρίου 2009 (αριθ. 08-16.369 και 08-16.549), και σχόλια, μεταξύ άλλων, της Clavel, S., «Conflicts de juridictions. – Exequatur d'un jugement étranger. – Injonction anti-suit. – Ordre public international. – Clause attributive de juridiction. – Clauses de procédure.», *Journal du droit international (Clunet)*, LexisNexis, Παρίσι, Ιανουάριος 2010, αριθ. 1, σ. 146 έως 155, ιδίως σ. 152, και της Muir Watt, H., «La protection d'anti-suit injonction n'est pas contraire à l'ordre public international», *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Παρίσι, 2010, σ. 158 έως 163. Βλ., επίσης, απόφαση του High Court, της 6ης Ιουνίου 2018, Nori Holding κ.λπ. κατά Public Joint-Stock Company Bank Otkritie Financial Corporation, σκέψη 90, μνημονευόμενη από Law, S., «Article 29», σε Quejeo Isidro, M., *Bruxelles I bis : A Commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, Edward Elgar Publishing Limited, Cheltenham, 2022, σ. 466 έως 483, ιδίως σημεία 29.52 και 29.54, σ. 481 και 482.

³⁶ Βλ. υποσημείωση 18 των παρούσων προτάσεων.

³⁷ Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, καίτοι στη Σύμβαση των Βρυξελλών η συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας είχε ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με το άρθρο 17 αυτής, να ορίζεται δικαστήριο με αποκλειστική δικαιοδοσία, στους κανονισμούς 44/2001 και 1215/2012, ο κανόνας αυτός διατηρείται «εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως».

45. Το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί της τελευταίας ως άνω περίπτωσης³⁸. Κατ' εμέ, κατ' αναλογία με τη λύση που έγινε δεκτή, στον τομέα της διαιτησίας, στην απόφαση Allianz και Generali Assicurazioni Generali³⁹, ο διάδικος που προσφεύγει ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, θεωρώντας ότι δεν έχει εφαρμογή η ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας για την οποία έχει συναινέσει, δεν μπορεί να στερηθεί τη δικαστική προστασία που δικαιούται⁴⁰.

46. Ειδικότερα, η βάση της απαγόρευσης των αντιαγωγικών διαταγών εντός της Ένωσης, ήτοι η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των δικαστηρίων, καθώς και η απουσία ειδικής διατάξεως στον κανονισμό 1215/2012 ο οποίος αντικατέστησε τον κανονισμό 44/2001 δικαιολογούν την επέκταση της νομολογίας του Δικαστηρίου και στις περιπτώσεις στις οποίες δικαστήριο έχει αποκλειστική δικαιοδοσία δυνάμει συμφωνίας των διαδίκων⁴¹. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητα του εν λόγω κανονισμού⁴².

E. Επί του λόγου δημόσιας τάξης που δικαιολογεί τη μη αναγνώριση και εκτέλεση αντιαγωγικών διαταγών

47. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001⁴³, η εκτίμηση της προφανούς αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη του κράτους αναγνώρισης ή εκτέλεσης αφορά τα αποτελέσματα που παράγει η αλλοδαπή απόφαση εάν αναγνωριστεί και εκτελεστεί⁴⁴, υπό το πρίσμα μιας ευρωπαϊκής θεώρησης της δημόσιας τάξης⁴⁵.

³⁸ Στην υπόθεση Gjensidige (C-90/22), η οποία επί του παρόντος εκκρεμεί ενώπιόν του, το Δικαστήριο εξετάζει αίτημα ερμηνείας του άρθρου 45, παράγραφος 1, στοιχείο ε', σημείο ii, του κανονισμού 1215/2012 (δεύτερο προδικαστικό ερώτημα) σε σχέση με συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας που περιλαμβάνεται σε διεθνή σύμβαση μεταφοράς, διεπόμενη από ειδική διεθνή σύμβαση, καθώς και της έννοιας της «δημόσιας τάξης» στο ως άνω συγκεκριμένο πλαίσιο (τρίτο προδικαστικό ερώτημα).

³⁹ C-185/07 (EU:C:2009:69, σκέψεις 26 και 31). Το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα κρατικό δικαστήριο δεν μπορεί να μην έχει τη δυνατότητα να εξετάσει το προκριματικό ζήτημα του κύρους ή της εφαρμογής της συμφωνίας διαιτησίας και, επομένως, να εκτιμήσει, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου διαδίκου, αν η συμφωνία διαιτησίας είναι άκυρη, ανενεργή ή μη επιδεκτική εφαρμογής. Επισημαίνω, συναφώς, ότι, παρά τις επικρίσεις που εκφράζονται από τη θεωρία μετά την απόφαση αυτή λόγω της ιδιαιτερότητας της διαιτησίας (βλ., μεταξύ άλλων, Muir Watt, H., όπ.π., σ. 161), η απόφαση της 13ης Μαΐου 2015, Gazprom (C-536/13, EU:C:2015:316), δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τις αρχές στις οποίες βασίζεται η εν λόγω απόφαση. Βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), 1ο πολιτικό τμήμα, της 14ης Οκτωβρίου 2009 (αριθ. 08-16.369 και 08-16.549), με την οποία κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στη διεθνή δημόσια τάξη η «anti-suit injunction», της οποίας το αντικείμενο «εκτός πεδίου εφαρμογής των συμβάσεων ή του κοινοτικού δικαίου» συνίσταται στην τήρηση ρήτρας διεθνούς δικαιοδοσίας. Βλ., όσον αφορά ορισμένα σχόλια στη θεωρία επί της αποφάσεως αυτής, υποσημείωση 35 των παρούσων προτάσεων.

⁴⁰ Η συζήτηση μεταξύ των διαδίκων μπορεί, μεταξύ άλλων, να αφορά την ουσιαστική προϋπόθεση που πρέπει να πληροί συμφωνία παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, ήτοι ότι πρέπει να αφορά «διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση» (άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001). Βλ. απόφαση της 21ης Μαΐου 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, σκέψη 67). Το επιληφθέν δικαστήριο ενδέχεται επίσης να πρέπει να ελέγξει αν η ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας παρεκκλίνει από κανόνα αποκλειστικής δικαιοδοσίας ή αν εκδηλώθηκε πρόθεση παρέκκλισης από τον κανόνα αυτόν ή αν η ρήτρα αυτή αντικαταστάθηκε λόγω συνδρομής άλλων περιστάσεων. Βλ., ενδεικτικώς, Legros, C., «Commerce maritime. – Contrat de transport de marchandises. Responsabilité du transporteur», *JurisClasseur Transport*, LexisNexis, Παρίσι, 25 Σεπτεμβρίου 2021, τεύχος 1269, σημείο 48. Βλ., περαιτέρω, όσον αφορά την αναγνώριση αποφάσεως περί αναρμοδιότητας στηριζόμενης σε ρήτρα παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας και το σκεπτικό της ως προς την εγκυρότητα της ρήτρας αυτής, απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung κ.λπ. (C-456/11, EU:C:2012:719, σκέψεις 29 και 41).

⁴¹ Πρβλ. Usinier, L., όπ.π. (σημείο 5). Βλ., επίσης, Legros, C., όπ.π. (σημείο 48).

⁴² Πρβλ. αποφάσεις της 27ης Απριλίου 2004, Turner (C-159/02, EU:C:2004:228, σκέψη 29), και της 10ης Φεβρουαρίου 2009, Allianz και Generali Assicurazioni Generali (C-185/07, EU:C:2009:69, σκέψη 24).

⁴³ Βλ. σημεία 5 και 26 των παρούσων προτάσεων.

⁴⁴ Βλ. έκθεση του P. Jenard σχετικά με τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (EE 1986, C 298, σ. 29), ιδίως σ. 44, και απόφαση της 28ης Απριλίου 2009, Αποστολίδης (C-420/07, EU:C:2009:271, σκέψη 60 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

⁴⁵ Βλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2000, Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, σκέψεις 25 έως 27). Βλ., σχετικά με την έννοια αυτή, Nowak, J., T., και Richard, V., «Article 45», σε Requejo Isidro, M., *Bruxelles I bis: A Commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, όπ.π., σ. 638 έως 678, ιδίως σημεία 45.69 έως 45.72, σ. 666 έως 668, και Mankowski, P., «Article 45», σε Magnus, U., και Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels Ibis Regulation*, 2η έκδ., Otto Schmidt, Κολωνία, 2023, σ. 842 έως 918, ιδίως σημεία 28 επ., σ. 864 επ.

48. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού 44/2001 πρέπει να ερμηνεύεται στενά δεδομένου ότι αποτελεί εμπόδιο στην επίτευξη ενός από τους θεμελιώδεις σκοπούς του κανονισμού. Ως εκ τούτου, πρέπει να εφαρμόζεται μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Το Δικαστήριο ελέγχει τα όρια εντός των οποίων το δικαστήριο ενός κράτους μέλους μπορεί να εφαρμόσει την έννοια αυτή για να μην αναγνωρίσει απόφαση που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος⁴⁶.

49. Όσον αφορά τη δικονομική δημόσια τάξη⁴⁷, το Δικαστήριο δέχθηκε μια ευρεία αντίληψη της προβλεπόμενης στο άρθρο 34, σημείο 1, έννοιας η οποία, κατά την κρίση του, καλύπτει και την περίπτωση παρακώλυσης του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής που διασφαλίζεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁴⁸.

50. Εν προκειμένω, το προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου αφορά την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων οι οποίες στηρίζονται, μεταξύ άλλων, στην παράβαση ρήτρας διεθνούς δικαιοδοσίας περιλαμβανόμενης σε συμφωνίες συμβιβασμού και οι οποίες εκδόθηκαν από το ορισθέν από τους διαδίκους δικαστήριο το οποίο καθορίζει τις χρηματικές συνέπειες της ως άνω παραβάσεως⁴⁹. Ειδικότερα, οι αποφάσεις αυτές υποχρεώνουν τους συμβαλλομένους στις ως άνω συμφωνίες, οι οποίοι δεν προσέφυγαν εξ αρχής ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, να καταβάλουν προκαταβολικώς αποζημίωση για τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι αντισυμβαλλόμενοι τους που ενήχθησαν σε άλλο κράτος μέλος.

51. Οι εν λόγω αποφάσεις, οι οποίες δεν εκδόθηκαν ως ασφαλιστικά μέτρα, συνοδεύονται από μέτρα για τη διασφάλιση της εκτέλεσής τους και προβλέπουν τη χορήγηση περαιτέρω αποζημίωσης σε περίπτωση συνεχίσεως της δίκης ενώπιον του ελληνικού δικαστηρίου.

⁴⁶ Βλ. αποφάσεις της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, σκέψεις 48 και 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 25ης Μαΐου 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, σκέψεις 38 και 40). Βλ., επίσης, απόφαση της 20ής Ιουνίου 2022, London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association (C-700/20, EU:C:2022:488, σκέψη 77).

⁴⁷ Βλ., συναφώς, Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-E., *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlements 44/2001 et 1215/2012, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1998 et 2007)*, 6η έκδ., Librairie générale de droit et de jurisprudence, συλλογή «Droit des affaires», Παρίσι, 2018, σημεία 438 επ., σ. 611 επ., καθώς και Nowak, J., T., και Richard, V., όπ.π., σημεία 45.82 επ., σ. 671 επ.

⁴⁸ Πρβλ. απόφαση της 25ης Μαΐου 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, σκέψεις 44 έως 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συνεπώς, η προσβολή της δικονομικής δημόσιας τάξης συνιστά πρόδηλη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, υπό την επιφύλαξη της άσκησης ενδίκων μέσων (σκέψεις 48 και 50 της ως άνω αποφάσεως καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Σχετικά με την εφαρμογή του ως άνω λόγου μη αναγνώρισεως ανταγωνικών διαταγών, βλ. Mankowski, P., όπ.π., σημείο 31, σ. 869.

⁴⁹ Πρέπει να τονισθεί ότι το προδικαστικό ερώτημα δεν αφορά το βάσιμο της επιδίκασης αποζημίωσης σε περίπτωση που ένας διάδικος έχει παραβιάσει συμφωνία διεθνούς δικαιοδοσίας. Συναφώς, πρώτον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το στάδιο της αναγνώρισεως αποφάσεως, απαγορεύεται οποιαδήποτε επί της ουσίας αναθεώρηση (βλ. αποφάσεις της 25ης Μαΐου 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, σκέψη 41, και της 16ης Ιανουαρίου 2019, Liberato, C-386/17, EU:C:2019:24, σκέψη 54). Δεύτερον, φρονώ, ωστόσο, ότι είναι σκόπιμο να μνημονεύσω τη συζήτηση που διεξάγεται στη θεωρία συναφώς. Βλ., αφενός, Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-E., όπ.π., σημείο 162, σ. 215, που υποστηρίζουν αρνητική απάντηση βάσει του δικαίου της Ένωσης. Βλ., αφετέρου, Brosch, M., και Kahl, L., M., «Article 25», σε Requejo Isidro, M., *Bruxelles I bis: A Commentary on Regulation (EU) n° 1215/2012*, όπ.π., σ. 344 έως 374, ιδίως σημείο 25.75, σ. 366, όπου μνημονεύονται οι αποφάσεις που εξέδωσε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) στις 17 Οκτωβρίου 2019, III ZR 42/19, σκέψεις 41 έως 45, και το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία) στις 23 Φεβρουαρίου 2007, αριθ. 201/2007, καθώς και άρθρο του Álvarez González, S., «The Spanish Tribunal Supremo Grants Damages for Breach of a Choice-of-Court Agreement», *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (IPRax)*, Giesekind, Biefeld, 2009, τόμος 29, αριθ. 6, σ. 529 έως 533. Σημειώνω ότι, στην ως άνω γερμανική απόφαση που επικαλούνται η Charles Taylor και ο FD, η απόφαση επιδίκασης αποζημίωσης από το ορισθέν από τους διαδίκους δικαστήριο εκδόθηκε αφότου το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο είχε ελέγξει την αρμοδιότητά του. Βλ., μεταξύ άλλων, σχόλιο του Burianski, M., «Damages for breach of an exclusive jurisdiction clause», Ιανουάριος 2020, διαθέσιμο στην ακόλουθη διαδικτυακή διεύθυνση: <https://www.whitecase.com/insight-alert/damages-breach-exclusive-jurisdiction-clause>.

Επομένως, υπερβαίνουν κατά πολύ, ως προς τα αποτελέσματά τους, το πλαίσιο της ερμηνείας των συμφωνιών συμβιβασμού και της έρευνας, εκ μέρους του ορισθέντος από τα μέρη των συμφωνιών αυτών δικαστηρίου, της δικαιοδοσίας του⁵⁰.

52. Επομένως, στο πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται, ειδικώς οι διαταγές του High Court έχουν αναμφίβολα ως αποτέλεσμα τον εξαναγκασμό των διαδίκων σε παραίτηση από την αγωγή τους. Ως εκ τούτου, εμποδίζεται εμμέσως η πρόσβαση στο μοναδικό δικαστήριο που εκδικάζει επί της ουσίας τη διαφορά, το οποίο, βάσει του κανονισμού 44/2001, έχει την εξουσία να αποφανθεί για τη δικαιοδοσία του, να περατώσει τη δίκη και να αποφανθεί για τα έξοδα της ενώπιόν του δίκης καθώς και για τις ενδεχόμενες αξιώσεις αποζημίωσης που απορρέουν από αυτήν.

53. Θεωρώντας ότι στο δικαστήριο αυτό εναπόκειται να προβεί στη συνολική εκτίμηση της όλης διαδικασίας και του συνόλου των περιστάσεων⁵¹, το αιτούν δικαστήριο ορθώς υποστηρίζει, κατά τη γνώμη μου, ότι η αναγνώριση και η εκτέλεση της αποφάσεως και των διαταγών του High Court είναι προδήλως ασυμβίβαστες με τη δημόσια τάξη του forum, διότι, όπως εκτιμά, θίγεται η θεμελιώδης αρχή, στον ευρωπαϊκό δικαστικό χώρο ο οποίος εδράζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη⁵², ότι κάθε δικαστήριο αποφαινεται ως προς τη δική του δικαιοδοσία. Υπενθυμίζω ότι βάσει της αρχής αυτής το Δικαστήριο κρίνει ότι αποκλείεται, σε κάθε περίπτωση, η έκδοση αποφάσεων που απαγορεύουν άμεσα ή έμμεσα τη συνέχιση δίκης που κινήθηκε σε άλλο κράτος μέλος.

54. Με άλλα λόγια, λόγω της συστημικής βάσης της ως άνω απαγόρευσης, δεν μπορεί να γίνει δεκτή καμία εξαίρεση από αυτή, διότι άλλως θα αναγνωρίζονταν αποτελέσματα σε απόφαση η οποία δεν θα επιτρεπόταν να εκδοθεί σε περίπτωση άμεσης διεθνούς δικαιοδοσίας.

55. Ως εκ τούτου, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει καταφατικά στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα και, κατά συνέπεια, να διαπιστώσει ότι παρέλκει η εξέταση του δεύτερου ερωτήματος.

V. Πρόταση

56. Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του Αρείου Πάγου (Ελλάδα) ως εξής:

Το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις,

⁵⁰ Συναφώς, στην υπόθεση της κύριας δίκης, μπορούσε να τεθεί το ζήτημα της εφαρμογής των δικονομικών κανόνων που διατυπώθηκαν με την απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2003, Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657), υπό την προϋπόθεση ότι διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων της εκκρεμοδικίας. Αντιθέτως προς τα κριθέντα από το Δικαστήριο, ο νομοθέτης της Ένωσης, κατά την αναδιτύπωση του κανονισμού 44/2001, έδωσε στο δικαστήριο στο οποίο παρέχεται διεθνής δικαιοδοσία δυνάμει συμφωνίας προτεραιότητα για την επιβεβαίωση της δικαιοδοσίας του υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 31, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1215/2012, συμπεριλαμβανομένου του όρου να έχει επιληφθεί της διαφοράς. Για την τελευταία αυτή ουσιά, ειδικά στη συγκεκριμένη περίπτωση, προϋπόθεση βλ. Usinier, L., όπ.π. (σημείο 29). Για την επέκταση αυτής της λύσης σε περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται ο κανονισμός 44/2001, βλ. Gaudemet-Tallon, H., και Ancel, M.-E., όπ.π. σημείο 367, σ. 534. Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το στάδιο της αναγνώρισης αλλοδαπής αποφάσεως, η μη τήρηση των κανόνων περί εκκρεμοδικίας δεν εμποδίζει την αναγνώριση αυτή. Βλ. απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2019, Liberato (C-386/17, EU:C:2019:24, σκέψη 52).

⁵¹ Πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, σκέψη 48).

⁵² Βλ. σημείο 40 των παρούσων προτάσεων.

έχει την έννοια ότι:

δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να αρνηθεί την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεως, λόγω αντίθεσης προς τη δημόσια τάξη, επειδή η απόφαση αυτή εμποδίζει τη συνέχιση δίκης εκκρεμούσας ενώπιον άλλου δικαστηρίου του ίδιου κράτους μέλους, κατά το μέτρο που επιδικάζει προσωρινώς σε έναν από τους διαδίκους χρηματική αποζημίωση για τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε λόγω της δίκης αυτής, με την αιτιολογία, αφενός, ότι το αντικείμενο της δίκης καλύπτεται από συμφωνία συμβιβασμού, καταρτισθείσα νομοτύπως και επικυρωθείσα από το δικαστήριο του κράτους μέλους που εξέδωσε την εν λόγω απόφαση, και, αφετέρου, ότι το δικαστήριο του άλλου κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου κινήθηκε η δίκη, στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας λόγω ρήτρας αποκλειστικής δικαιοδοσίας.